

Marcin MERKWA
Politechnika Rzeszowska

WYBRANE ASPEKTY PRAWNE DOTYCZĄCE RĘKOJMI

Niniejszy artykuł przedstawia podstawowe regulacje polskiego prawa dotyczące rękojmi, Definiuje pojęcia wady fizycznej oraz wady prawnej, określa odpowiedzialność wynikającą z rękojmi a także status prawny stron umowy sprzedaży, w szczególności obowiązki sprzedawcy i uprawnienia kupującego.

1. UWAGI WSTĘPNE

Jeśli spróbujemy się przyjrzeć umowie sprzedaży z punktu widzenia kupującego, możemy zauważyć, że kwestie związane z jakością rzeczy będącej przedmiotem świadczenia są nadzwyczaj istotne. W przypadku wystąpienia wad rzeczy sprzedanej następuje naruszenie podstawowych prawideł, którymi powinna się rządzić umowa sprzedaży, tzn. pewności obrotu, zasad ekwiwalentności oraz zaufania stron. Kupujący, jako strona umowy wzajemnej, jest chroniony przez przepisy o skutkach nienależytego wykonania zobowiązania z art. 471 i n. KC, ochrona ta nie jest jednak wystarczająca¹, stąd konieczność wprowadzenia surowszych regulacji unormowanych w art. 556 i n. KC, czyli instytucji rękojmi, która będąc szczególnym reżimem odpowiedzialności, przewiduje szerszy zakres uprawnień kupującego. Pamiętajmy, że rękojmia chroni zarówno interesy kupującego, jak i sprzedawcy; pomimo że nacisk położony jest oczywiście na zapewnienie właściwej ochrony kupującemu, instytucja ta ma charakter dwustronny, ponieważ co do zasady zabezpiecza ona harmonijne interesy obu stron stosunku sprzedaży².

Dodajmy jeszcze, iż w związku z ustawą z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie KC³ odpowiedzialność z tytułu rękojmi wyłączona jest w przypadku tzw. sprzedaży konsumenckiej, czyli dokonywanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedaży rzeczy ruchomej osobie fizycznej, która nabywa tę rzecz w celu niezwiązanym z działalnością zawodową lub gospodarczą (art. 1 ust. 1 cytowanej ustawy). Miejsce rękojmi w tym przypadku zastąpiły przepisy o niezgodności towaru z umową normujące tzw. gwarancję legalną.

Podsumowując, stwierdzamy, że przepisy dotyczące rękojmi mają zastosowanie, gdy:

- a) sprzedaż nie jest dokonywana w zakresie działalności przedsiębiorstwa, lub

¹ W przypadku korzystania z art. 471 i n. KC sprzedawca może się powołać np. na fakt, iż wada nie wynikała z niedołożenia należytej staranności (szerzej W. Czachórski, *Zobowiązania*, Warszawa 2004, s. 388).

² Uchwała składu 7 sędziów SN z 5 lutego 2004 r., III CZP 96/03, OSN 2004, nr 6, poz. 88.

³ Dz.U. z 2002 r. nr 141, poz. 1176, z 2004 r. nr 96, poz. 959.

- b) kupujący nabywa rzecz w celu związanym z działalnością gospodarczą, lub
- c) kupujący nie jest osobą fizyczną (jako strona umowy), lub
- d) sprzedaż nie dotyczy rzeczy ruchomej⁴.

Podstawą wystąpienia odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest, jak już zostało powiedziane, wystąpienie wad rzeczy sprzedanej. Ustawodawca rozróżnił wady fizyczne oraz wady prawne; mimo że sferze teorii rozróżnienie to wydaje się bardzo ostre, to w praktyce zaliczenie niektórych wad do jednej z wymienionych grup może być problematyczne (np. przebicie numeru nadwozia pojazdu). Można więc przyjąć, iż istnieją wady, które mogą zostać zaliczone do obu kategorii, co przy niewielkiej różnicy w reżimie odpowiedzialności za wadę fizyczną i prawną nie powinno być przyczyną większych komplikacji⁵.

2. WADA FIZYCZNA

Wada fizyczna, zgodnie z regulacją art. 556 § 1 KC, występuje, gdy:

- a) rzecz sprzedana ma wadę zmniejszającą jej wartość lub użyteczność ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub z przeznaczenia rzeczy,
- b) rzecz nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego,
- c) rzecz została kupującemu wydana w stanie niezupełnym (niekompletność taka może wystąpić np. w przypadku braku instrukcji obsługi bądź informacji umożliwiającej prawidłowe korzystanie z rzeczy).

Poziom jakości rzeczy może zostać oznaczony w przepisach prawa (przede wszystkim są to obowiązujące normy techniczne), w umowie bądź w okolicznościach. G. Bieniek zauważa, że pojęcia takie jak „wartość” i „użyteczność” powinny być ujmowane w możliwie szeroki sposób, tzn. nieograniczone do „technicznego” rozumienia i „formalizowane” poprzez wiązanie ich z normami technicznymi, które uwzględniają jedynie aspekt bezpieczeństwa rzeczy. Względy funkcjonalne mają więc podstawowe znaczenie dla oceny wad fizycznych; trafnie jednak zauważono, że przy ocenie wad fizycznych nie należy abstrahować od takich aspektów, jak estetyka czy wartość rynkowa rzeczy sprzedanej⁶.

Zgodnie z treścią art. 556 KC rękojmia występuje m.in. w sytuacji, gdy rzecz sprzedana nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego; jest to tzw. *dicta et promissa*. Zauważmy, że za „zapewnienie sprzedawcy” uważa się również widoczne na rzeczy informacje producenta, znaki bezpieczeństwa, certyfikaty, kartę gwarancyjną oraz informacje pochodzące z reklamy⁷. Nie ma więc znaczenia, czy kupujący powziął informacje o towarze bezpośrednio od sprzedawcy czy też na podstawie

⁴ G. Bieniek, *Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga 3. Zobowiązania. T. 1*, Warszawa 2006, s. 47.

⁵ Szerzej G. Bieniek, *Komentarz ..., op. cit.*, s. 47.

⁶ Ibidem., s. 49.

⁷ Nie ma wątpliwości, że oznaczenie terminu trwałości można również uznać za „zapewnienie”, niesie ono jednak z sobą szczegółowe informacje o ograniczonym czasie przydatności, co oznacza, iż po upływie wskazanego terminu sprzedawca zwolniony jest od odpowiedzialności za te wady, których wystąpienie związane jest z upływem czasu; oznaczenie terminu przydatności na okres dłuższy niż rok oznacza rozszerzenie odpowiedzialności.

znaków, bądź nawet okoliczności (umieszczenie „zwykłego” chleba na półce oznaczonej „pieczywo ekologiczne”).

Wydanie rzeczy (niekompletność) może wystąpić w przypadku braku części składowych, przynależności, wymaganych oznaczeń i ostrzeżeń, instrukcji obsługi bądź informacji umożliwiającej prawidłowe korzystanie z rzeczy.

Wady fizyczne odnoszą się zarówno do rzeczy fabrycznie nowych, jak i używanych⁸, a także do dóbr niebędących rzeczami, w szczególności do sprzedaży energii; w tym przypadku o wadzie fizycznej można mówić, gdy wydawane nośniki są mierzalne co do jakości (np. temperatura).

Na koniec powiedzmy, że braki ilościowe (np. co do liczby i miary) nie są traktowane jako fizyczne wady rzeczy sprzedanej, lecz jako świadczenie częściowe, co oznacza, że względem nich stosuje się przepisy o nienależytym wykonaniu zobowiązania (art. 471 i n. KC)⁹. Podobnie rzecz się ma z opakowaniami, których wadliwość nie jest uznawana za wadę fizyczną (wyjątkiem są sytuacje, gdy mamy do czynienia z tzw. opakowaniem bezpośrednim, traktowanym jako przynależność rzeczy oraz w sytuacji przewozu, gdy na sprzedawcy ciąży obowiązek właściwego opakowania rzeczy, a jego niedopełnienie skutkuje uszkodzeniem rzeczy¹⁰).

3. WADY PRAWNE

Zgodnie z art. 556 § 2 KC wada prawna występuje, gdy rzecz sprzedana:

- a) stanowi własność osoby trzeciej,
- b) jest obciążona prawem osoby trzeciej.

Wady prawne występują nie tylko w sytuacji, gdy sprzedawca nie jest właścicielem rzeczy, ale również, gdy nie mógł przenieść własności rzeczy, ponieważ był jej współwłaścicielem bądź przysługiwała mu współwłasność łączna¹¹. Obciążenie zaś nie dotyczy jedynie ograniczonych praw rzeczowych, ale i praw obligacyjnych, jeżeli są skuteczne względem nabywcy.

Wada prawna może dotyczyć zarówno rzeczy jak i praw (np. sprzedaż praw na dobrach niematerialnych); w przypadku sprzedaży praw sytuacja jest analogiczna do sprzedaży rzeczy, tzn. wada może polegać na tym, że prawo, które jest przedmiotem umowy, w całości lub części przysługuje innej osobie, która nie upoważniła sprzedawcy do rozporządzania tym prawem, jest obciążone bądź nie istnieje.

4. CHARAKTER ODPOWIEDZIALNOŚCI

Odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi powstaje na mocy ustawy (art. 56 KC), co oznacza, że do jej powstania nie jest konieczne wystąpienie dodatkowych klauzul

⁸ W przypadku rzeczy używanych nie jest uznawane za wadę fizyczną takie zmniejszenie wartości lub użyteczności rzeczy, jakie powstało jako następstwo zwykłej eksploatacji (szerzej Z. Radwański, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2004, s. 33.).

⁹ Oczywiście za wadę fizyczną uznamy brak ilościowy w fabrycznie pakowanym towarze, oznaczonym dokładną miarą a zawierającym mniejszą ilość towaru.

¹⁰ Szerzej G. Bieniek, *Komentarz...*, op. cit., s. 47.

¹¹ Uprawnienia nabywcy wynikające z art. 169 KC nie wyłączają możliwości dochodzenia przez niego odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wadę prawną.

w umowie (wystarczy określenie *essentialia negotii* czynności prawnej), ma również charakter absolutny, bezwzględny, oparta jest więc na zasadzie ryzyka¹².

Sprzedawca odpowiada za wady powstałe przed przejściem na kupującego niebezpieczeństwa utraty lub uszkodzenia rzeczy, czyli w większości przypadków przed momentem wydania rzeczy sprzedanej (art. 548 KC), za wady powstałe później odpowiada tylko, gdy wynikły one z przyczyny tkwiącej już poprzednio w rzeczy sprzedanej¹³ (art. 559 KC).

Sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie. Decydująca, w przypadku rzeczy oznaczonych co do tożsamości, jest chwila zawarcia umowy; jednakże, gdy przedmiotem sprzedaży są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku albo rzeczy mające powstać w przyszłości, decyduje moment wydania rzeczy (art. 557 KC), gdyż dopiero wtedy istnieje faktyczna możliwość wykrycia wady. Ciężar dowodu, iż kupujący wiedział o wadzie, spoczywa na sprzedawcy. Dodajmy, że fakt znajomości przez kupującego określonej wady wyłącza odpowiedzialność sprzedawcy wyłącznie za tę jedną wadę. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za wady zmniejszające wartość i funkcjonalność rzeczy, jeśli przekraczają one skutki normalnej eksploatacji.

Odpowiedzialność z tytułu rękojmi ma charakter dyspozytywny; oznacza to, iż strony uprawnione są do modyfikacji odpowiedzialności, mogą więc ją rozszerzyć, ograniczyć bądź wyłączyć (art. 558 § 1 KC). Istnieją jednak ustawowe granice modyfikacji; tak więc w umowach z udziałem konsumentów ograniczenie lub wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi dopuszczalne było tylko w wypadkach określonych w przepisach szczególnych (art. 558 § 1 KC). Przepis ten ma charakter semidyspozytywny, pozwalając jedynie na jednokierunkową modyfikację odpowiedzialności¹⁴.

5. ZAWIADOMIENIE O WADZIE

Zaostrzony reżim odpowiedzialności, jakim jest rękojmia, nakłada na kupującego, pod rygorem utraty uprawnień, obowiązek zachowania aktów staranności, czyli przede wszystkim terminowego zawiadomienia sprzedawcy o wykryciu wady w przypadku wady fizycznej. Zawiadomienie jest przesłanką bezwzględną, kupujący bowiem traci uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy, jeżeli nie zawiadomi sprzedawcy o wadzie w ciągu miesiąca od jej wykrycia, a gdy zbadanie rzeczy jest w danych stosunkach przyjęte¹⁵ - jeżeli nie zawiadomi sprzedawcy o wadzie w ciągu miesiąca po upływie czasu, w którym przy zachowaniu należytej staranności mógł ją wykryć (art. 563 § 1 KC). Jednakże przy sprzedaży między osobami prowadzącymi działalność gospodarczą utrata

¹² Sprzedawca nie może zwolnić się od odpowiedzialności poprzez wykazanie, że ani on, ani osoba działająca na jego rachunek nie ponosi winy za powstanie wady rzeczy sprzedanej; odpowiada także niezależnie od tego, czy wiedział o istniejącej wadzie. Wystarczającą przesłanką do powstania odpowiedzialności jest stwierdzenie, że rzecz wydana i odebrana na podstawie umowy sprzedaży jest rzeczą wadliwą.

¹³ Dotyczy to z reguły wad ujawniających się w trakcie korzystania z rzeczy, dla przyjęcia bowiem istnienia wady wystarczy istnienie (w momencie wydania rzeczy) jedynie przyczyny, z której później wyniknie wadliwość; na kupującym ciąży obowiązek wykazania istnienia wady, nie jest jednak zobligowany do udowodnienia, iż wada powstała z przyczyny tkwiącej już uprzednio w rzeczy sprzedanej (szerzej Z. Radwański, *Zobowiązania...*, op. cit., s. 35).

¹⁴ Zauważmy, że w związku z przywoływaną już ustawą o sprzedaży konsumenckiej unormowanie to jest bezprzedmiotowe.

¹⁵ Zbadanie rzeczy nie jest z zasady konieczne.

uprawnień z tytułu rękojmi następuje, jeżeli kupujący nie zbadał rzeczy w czasie i w sposób przyjęty przy rzeczach tego rodzaju i nie zawiadomił niezwłocznie sprzedawcy o dostrzeżonej wadzie, a gdy wada wyszła na jaw dopiero później - jeżeli nie zawiadomił sprzedawcy niezwłocznie po jej wykryciu (art. 563 § 2 KC).

Ustawodawca nie precyzuje sposobu, w jaki kupujący powinien poinformować sprzedawcę, dopuszczona jest więc także forma ustna, jednak dla celów dowodowych wydaje się korzystne, by była to forma pisemna. Jeżeli jednak sprzedawca wadę podstępnie zataił albo zapewnił kupującego, że wady nie istnieją, utrata uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy nie następuje mimo niezachowania terminów do zbadania rzeczy przez kupującego i do zawiadomienia sprzedawcy o wadach (art. 564 KC). Zwróćmy uwagę, że o ile podstępnym zatajeniem jest zawsze celowe działanie (może to być działanie zmierzające do ukrycia wady, ale i świadome niepoinformowanie o wadzie), o tyle zapewnienie o niewadliwości może być złożone zarówno w dobrej, jak i złej wierze. Do zachowania terminów zawiadomienia o wadach rzeczy sprzedanej wystarczy wysłanie przed upływem tych terminów listu poleconego (art. 563 § 3 KC).

Zgodnie z art. 563 KC zachowanie aktu staranności konieczne jest jedynie w razie dochodzenia uprawnień z tytułu wad fizycznych. W przypadku wad prawnych obowiązek nie ma bezwzględnie charakteru. Gdy przeciwko kupującemu osoba trzecia dochodzi roszczeń dotyczących rzeczy sprzedanej, kupujący obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym sprzedawcę i wezwać go do wzięcia udziału w sprawie. Nie traci jednak uprawnień w przypadku niedochowania tego obowiązku, a jedynie może się narazić na zarzut sprzedawcy, iż jego udział w postępowaniu był potrzebny do wykazania, że roszczenia osoby trzeciej były całkowicie lub częściowo bezzasadne. Wykazanie prawdziwości zarzutu skutkuje uwolnieniem sprzedawcy od odpowiedzialności (art. 573 KC).

6. UPRAWNIENIA KUPUJĄCEGO

Uprawnienia przysługujące kupującemu uregulowane zostały w art. 560 KC. Mają one charakter dyspozytywny, wzajemnie się wyłączający, mogą być wykonywane niezależnie od przysługującej kupującemu gwarancji (art. 579 KC), a także w przypadku wad prawnych, chociażby osoba trzecia nie wystąpiła przeciw kupującemu z roszczeniem dotyczącym rzeczy sprzedanej (art. 572¹ KC). Kupującemu przysługuje prawo wyboru, czyli tzw. prawo kształtujące, którego treścią może być:

- a) możliwości odstąpienia od umowy,
- b) żądanie obniżenia ceny z powodu wady rzeczy sprzedanej,
- c) żądanie dostarczenia zamiast rzeczy wadliwych takiej samej ilości rzeczy wolnych od wad oraz naprawienia szkody wynikłej z opóźnienia,
- d) żądanie usunięcia wady.

Odstąpienie od umowy następuje przez złożenie oświadczenia woli w dowolnej formie¹⁶, z podaniem podstawy prawnej odstąpienia, czyli określonej wady. W przypadku odstąpienia konieczne jest, zgodnie z art. 560 § 2 i art. 494 KC, by strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, zwróciła drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy; w szczególności dotyczy to ceny (sprzedawca zwraca ją w kwocie nominalnej, niezależnie więc od możliwego wzrostu cen) i rzeczy dotkniętej wadą (kupujący zwraca ją

¹⁶ Forma pisemna *ad probationem* wymagana jest, gdy umowa została zawarta na piśmie albo w innej formie szczególnej (szerzej Z. Radwański, *Zobowiązania...*, op. cit., s. 37).

w stanie, w jakim znajduje się po normalnej eksploatacji, bez obowiązku wynagrodzenia za normalne zużycie)¹⁷. Odstąpienie od umowy nie jest jednak możliwe, gdy sprzedawca niezwłocznie¹⁸ wymieni rzecz wadliwą na rzecz wolną od wad albo niezwłocznie wady usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona przez sprzedawcę lub naprawiana, chyba że wady są nieistotne¹⁹ (art. 560 KC). W przypadku zwrotu rzeczy wadliwej kupujący zwolniony jest z zapłaty wynagrodzenia za używanie rzeczy zgodnie z przeznaczeniem, ma też prawo żądać zwrotu nakładów poniesionych w celu dostarczenia wadliwej rzeczy sprzedawcy.

Dodajmy, że prawo odstąpienia występuje również w ograniczonej postaci; ma to miejsce po pierwsze, w sytuacji, gdy spośród rzeczy sprzedanych tylko niektóre są wadliwe i dają się odłączyć od rzeczy wolnych od wad. W takim przypadku uprawnienie kupującego do odstąpienia od umowy ogranicza się do rzeczy wadliwych (art. 565 KC). Po drugie, w sytuacji, gdy w umowie sprzedaży zastrzeżono, że dostarczenie rzeczy sprzedanych ma nastąpić częściami, a sprzedawca mimo żądania kupującego nie dostarczył zamiast rzeczy wadliwych takiej samej ilości rzeczy wolnych od wad, kupujący może od umowy odstąpić co do rzeczy, które mają być dostarczone później (art. 562 KC).

Kolejnym uprawnieniem kupującego w przypadku wykrycia wad rzeczy sprzedanej jest możliwość żądania obniżenia ceny uregulowane w art. 560 § 3 KC; decydującym kryterium jest tu stosunek wartości rzeczy wolnej od wad do wartości wadliwej rzeczy nabytej²⁰.

Uprawnienie do żądania dostarczenia rzeczy wolnej od wad występuje tylko w sytuacji, gdy przedmiotem umowy sprzedaży są rzeczy oznaczone co do gatunku²¹ (art. 561 § 1 KC), a dotyczyć może zarówno rzeczy w całości, jak i tylko wadliwego składnika; nabywca nie może zostać obciążony skutkami wzrostu cen²².

Żądanie usunięcia wady, na podstawie art. 561 § 2, przysługuje jedynie w sytuacji, gdy przedmiotem umowy są rzeczy oznaczone co do tożsamości, a sprzedawca jest wytwórcą rzeczy. W razie korzystania z tego uprawnienia kupujący może wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu od umowy odstąpi. Sprzedawca może odmówić usunięcia wady, gdyby wymagało ono nadmiernych kosztów, w takiej sytuacji kupujący może odstąpić od umowy na podstawie art. 561 § 3 KC bądź żądać obniżenia ceny.

Uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasają po upływie roku, a gdy chodzi o wady budynku - po upływie trzech lat, licząc od dnia, kiedy rzecz została

¹⁷ Obowiązek zwrotu rzeczy nie wystąpi jednakże w przypadku jej utraty przez kupującego na skutek wady prawnej.

¹⁸ Brak jest w KC jednoznacznego uregulowania terminu „niezwłocznej” wymiany lub usunięcia wad, można więc przyjąć, że powinno to zostać dokonane „bez nieuzasadnionej zwłoki”.

¹⁹ G. Bieniek zwraca uwagę, iż mimo różnej interpretacji zwrotu „nieistotne” wskazane byłoby uwzględnienie punktu widzenia kupującego, a więc niesprowadzanie nieistotności do takich pojęć, jak „bezwartościowość” czy „niezdadność do zwykłego użytku”.

²⁰ Istnieją dwie sytuacje: pierwsza, gdy cena nie została jeszcze zapłacona, występuje wtedy zmiana istotnych postanowień umownych, tzn. ustalenie ceny na niższym poziomie, druga, gdy zapłata została już dokonana, w takim przypadku występuje zwrot „nadpłaty”.

²¹ W tym przypadku rozróżnienie rzeczy na oznaczone co do gatunku i co do tożsamości opiera się na kryterium „zastępowalności”, tzn. rzecz oznaczona „indywidualnie” np. przez numer seryjny traktowana będzie na podstawie ww. kryterium jako rzecz oznaczona tylko co do gatunku.

²² Szerzej Z. Radwański, *Zobowiązania...*, op. cit., s. 40.

kupującemu wydana (art. 568 § 1 KC). W przypadku wady prawnej sytuacja jest korzystniejsza dla kupującego, uprawnienia bowiem z tytułu rękojmi za wady prawne rzeczy sprzedanej wygasają z upływem roku od chwili, kiedy kupujący dowiedział się o istnieniu wady (art. 576 § 1 KC)²³. Zauważmy, że zarówno w przypadku wad fizycznych, jak i prawnych upływ powyższych terminów nie wyłącza wykonania uprawnień z tytułu rękojmi (art. 568 § 2, 576 § 2 KC), a zarzut z tytułu rękojmi może być podniesiony także po upływie tych terminów, jeżeli przed ich upływem kupujący zawiadomił sprzedawcę o wadzie (art. 568 § 3, art. 576 § 3 KC).

Dodajmy na zakończenie, iż wadliwość rzeczy sprzedanej może stać się przyczyną szkody dla kupującego. Na mocy przytaczanego już art. 471 KC i n. można żądać odszkodowania za szkodę spowodowaną wadami rzeczy sprzedanej; w przypadku rękojmi odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje jedynie negatywny interes umowny i jej dochodzenie związane jest z równoległą realizacją któregoś z uprawnień z rękojmi, co powoduje konieczność zachowania omawianych warunków, tzn. terminu i aktu staranności. Na mocy art. 566 KC kupujący może żądać naprawienia szkody poniesionej wskutek istnienia wady, z powodu której odstąpił od umowy, chyba że szkoda jest następstwem okoliczności, za które sprzedawca nie ponosi odpowiedzialności. Na podstawie tego przepisu kupujący może żądać zwrotu kosztów zawarcia umowy, kosztów odebrania, przewozu, przechowania i ubezpieczenia rzeczy oraz zwrotu dokonanych nakładów w takim zakresie, w jakim nie odniósł korzyści z tych nakładów.

Szczegółowe zasady odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady fizyczne zwierząt uregulowane są w art. 570 – 572 KC, na mocy których sprzedawca zwierzęcia (ustawodawca szczególnie traktuje jedynie sprzedaż, której przedmiotem są konie, owce i norki²⁴) jest odpowiedzialny tylko za wady główne i jedynie wtedy, kiedy wyjdą one na jaw przed upływem oznaczonego terminu. Za wady, które nie zostały uznane za główne, sprzedawca ponosi odpowiedzialność tylko wówczas, gdy to było w umowie zastrzeżone (art. 571 KC)²⁵.

THE CHOSEN LEGAL ASPECTS OF WARRANTY

The article presents general rules of polish civil code regarding warranty. It defines the concept of physical defects and defects of law. Article explains problem of liability deriving from a warranty. At the end the matter of legal status of parties (salesman duties and customer rights) who have signed purchase agreement is discussed.

²³ Terminy te mają charakter terminów zawitych, po ich upływie uprawnienia wygasają. Dopuszczona została jednakże możliwość wprowadzenia innych terminów. Przeważa pogląd, że strony termin ten mogą zarówno wydłużyć, jak i skrócić (szerzej G. Bieniek, *Komentarz* ..., op. cit., s. 47).

²⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 7 października 1966 r. w sprawie odpowiedzialności sprzedawców za wady główne niektórych gatunków zwierząt, Dz.U. 1966, nr 43, poz. 257.

²⁵ Szerzej H. Witczak, A. Kawałko, *Zobowiązania*, Warszawa 2005.